



Միպիւ

Երկինք

Երկինք անբավ, ո՛վ էութուն վեհ, անճառ,
Գաղտնիք անհաս, տեսիլ վըսեմ, սուրբ տաճար,
Այն խորհուրդն ես դուն, գոր հոգիս դեռ մատաղ՝
Միշտ կը պաշտեր թե՛ ավեկոժ, թե՛ խաղաղ:
Դուն այն առանցքն ես, որուն շուրջ վազվզուն՝
Կը թներին իմ ցընորքներս օդասուն,
Եվ գընմբեթիդ վերև պայծառ ու շրքեղ
Կը ժպտեր ինձ լույսերու բույլ մը բյուրեղ:
Անուշ պատկերդ ու դեմքդ աղվոր լուսավառ
Ճառագայթներ կուտար սրբտիս իմ խավար,
Ինչպես արփվույն լուսաճաճանչ կարմիր շող
Կը փարատն հոժ ամպերուն սև ամբոխ,
Որոնց ծոցեն խիտ-խիտ շանթեր ու փայլակ
Կը խոյանան ժայթքելով թոն ու կայլակ:
Ավա՛ղ, երբեք իմ ըղձանքիս չեղար խուլ:
Օրորեցիր միշտ հույսերով գիս խարխուլ,
Արժարժելու համար տենչերս ու երագ,
Ինչպես կին մը որ պըշրի հեղանագ,
Միշտ ցույց տալով նոր հըմայքներ ու հրապույր,
Դուն գերեցիր նույնիսկ միտքերն անհամբույր:
Ո՛հ, ի՞նչ ես դուն, ծո՛վ անմատույց ու խորին,
Ո՞ր է արդյոք ըսկիզբդ ու ծայրըդ քուկին.
Էա՛կ մըն ես արդյոք կամ սին պատկեր,

Պատրանք վաղանց, ինչպես բոլոր վայելքներ:
Միթե սուտ չէ՞ ինչ որ խորհուրդ կը կոչեն.
Բոլոր բույրերն ու սերերը պատրանք չե՞ն:
Եվ մեր սիրտը՝ հիմար մեղու, հեք մանկիկ,

Ծաղիկներու շուրջ կը հաժի թափառիկ,
Կամ լուսատարփի օդասլացիկ խոլ թիթեռ՝
Միշտ կը գոհվի բոցին, որ գինք կը դյութեր:
Իսկ թե Էակ ես կամ ոգի, ո՛վ երկինք,
Ունիս անշուշտ կիրքեր որով կը մըրկինք,
Գիտես ինչպես մութին մեջ խեղճ միջատներ
Կը փափաքին թևել մինչև գագաթներ,
Գիտես ինչպես կ'անձկան քեզի հասնելու,
Թեև խոնարհ, թեև կամքիդ միշտ հըլու:
Թե լուսեղեն Էակներու սիրույն լոկ
Բաց են սրբտիդ դրոճներն ամուր անողոք,
Եվ մեր աղոթքն ու պաղատանք եթե պիղծ
Քեզ կը թվին, նախ փարատե՛ մեր թախիծ,
Եվ հետո տե՛ս թե լուսինդ ալ աղվոր
Չե՞ն շողշողար մեր ճակատներ սրգավոր:
Այլ... կը ճանչնա՞ս ըզմեզ արդյոք, թե դուն ալ
Բուռն տենչով կ'ըղձաս մեզի մոտենալ,
Եվ օրենքին անաչառ ձեռքին երկաթե
Ըզքեզ ամուր ցանցերու մեջ կը պատե,
Կը ճանչնա՞ս գիս, թե կ'երևամ քեզ անշունչ,
Ինչպես շյուղերն ու ցորեններն ոսկեձունջ,
Որոնց շրյուղերնն ու ձայներուն նուրբ սարսուտ
Մեզի համար հավերժություն մըն են լուռ:
Այս խոհն, ավա՛ղ, կը մթագնե կայծն հոգվույս,
Կ'ուզեմ ըլլալ ես քու քերթվածդ արշալույս,
Կ'ուզեմ կյաքիս բոլոր ժամերն ու վայրկյան
Քու ձեռքովդ իսկ կազմեմ անհուն, սուրբ մատյան,
Որ տենչանքներս քեզի համար վառվառին,

Ինչպես խունկը ծոցն ոսկեշող բուրվատին:
Թո՛ղ, ո՛վ երկինք, թո՛ղ, կապուտա՛կ դուն կամար,
Ըղբեղ հոգույս հուզված ձայնով կոչեմ մայր,
Եվ լուսնակդ ալ քույր մ՛ըլլա ինձ կարեկից,
Որուն պատմեմ բոլոր հոգերս ու կըսկիծ:
Թո՛ղ որ նայիմ աղվոր դեմքիդ հրաշափառ,
Եվ հիացման խոր ըզգացմամբն անբարբառ

Ծունգի գալով աղաչեմ քեզ որ պարգես
Խորհուրդներուդ անհաս, անբավ ասպարեզ:
Եթե ժրպիրի գիս համարիս սակայն միշտ,
Բաղձանքս եթե քեզ երևա անբարիշտ.
Հիշե՛ թե դուն մայր եղար ինձ, և թե դուն
Ըստեղծեցիր այս գրձուձ կավն եռանդուն:
Ի՛նչ մեծ իղձեր տըվիր նյութին այս չընչին
Որ անոնցնով եղավ Էսկն առաջին.
Դուն ես որ միտքս անդադար քեզ կը ձրգես,
Մարդն անդունդին հըրայրք չուներ առանց քեզ:
Ծովուն ալքը, ծըմակին մեջ, վիհին խոր
Ժայռին ծայրն իսկ կը հետևիս դուն անոր:
Անպարագիր տեսարանեդ ազդըված,
Ան ալ կ'ըղձա անհուն ըլլալ, ո՛վ Աստված,
Եվ հանցա՞նք է միթե սուրալ ամպին հետ,
Թըռչիլ մինչև արևներուն արահետ,
Խընդրելու թև հրեշտակներեն, այգին հուր,
Ոգրներեն գոնե բառ մը հեշտալուր,
Որուն ճաշակն երագներու մեջ անցավ՝
Իրեն ոսկի բաժակներով տրվեցավ:
Սակայն, եթե մեր աշխարհին չես դուն տեր
Ու շանթարձակ ամպերեդ վար չես իջներ,
Թե չես տեսներ մեր կիրքերուն խոլ ալիք,
Թե մեր տենչեր քեզ կ'երևան խաղալիք.
Փըշրե՛, ապա, մեր ըղձանքին խոլ թևեր,

Դենքիդ վրրա ձրգե քողեր ու ըստվեր,
Եվ աշխարհի ցած իրարուն մեջ նեթ
Թող ցընորքներս, տենչ ու հոգիս թաղվին գեթ,
Իսկ դուն, երկի՛նք, տարրերու մեջ անըզգա,
Իշխե՛ հավետ, ուր ո՛չ քրնար, ո՛չ սիրտ կա:

1885